

Sikkerhedsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med tilhørende ændring Forordning (EU) 2015/830
 Referencenummer: LR37 Type D MANITOU
 Revideret den: 15-09-2020 Erstatte version fra: 13-03-2015 Version: 2.0

PUNKT 1: Identifikation af stoffet/blandingen og af selskabet/virksomheden

1.1. Produktidentifikator

Produktets form : Blanding
 Navn : Liquide de refroidissement Protection -37°C Type D MANITOU
 UFI : WM60-407Q-700P-3DQT
 Produktkode : LR37 Type D MANITOU

1.2. Relevante identificerede anvendelser for stoffet eller blandingen samt anvendelser, der frarådes

1.2.1. Relevante identificerede anvendelser

Beregnet til offentligheden
 Anvendelse af stoffet/blandingen : Kølervæske til biler

1.2.2. Anvendelser der frarådes

Ingen tilgængelige oplysninger

1.3. Nærmere oplysninger om leverandøren af sikkerhedsdatabladet

MANITOU BF
 430 Rue de l'Aubinière
 44158 ANCENIS CEDEX - FRANCE
 T +33 (0)2 40 09 10 11
contact_FDS_MSDS@manitou-group.com

1.4. Nødtelefon

Land	Firmanavn	Adresse	Nødtelefonnummer	Bemærkning
Danmark	Giftlinjen Bispebjerg Hospital	Bispebjerg Bakke 23 Opgang 20 C 2400 København NV	+45 82 12 12 12	

PUNKT 2: Fareidentifikation

2.1. Klassificering af stoffet eller blandingen

Klassificering ifølge Forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Acute Tox. 4 (Oral) H302
 STOT RE 2 H373
 Klassifikationskategoriernes og H-sætningernes fulde ordlyd: se punkt 16

Fysisk-kemiske, sundhedsmæssige og miljømæssige skadevirkninger

Ingen tilgængelige oplysninger

2.2. Mærkningselementer

Mærkning ifølge Forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]

Farepiktogrammer (CLP) :

GHS07

GHS08

Signalord (CLP) : Advarsel
 Indeholder : Ethane-1,2-diol; natrium-2-ethylhexanoat
 Faresætninger (CLP) : H302 - Farlig ved indtagelse.
 H373 - Kan forårsage organskader (nyrer) ved længerevarende eller gentagen eksponering

Liquide de refroidissement Protection -37°C Type D MANITOU

Sikkerhedsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med tilhørende ændring Forordning (EU) 2015/830

Sikkerhedssætninger (CLP) : (ved indtagelse).
: P101 - Hvis der er brug for lægehjælp, medbring da beholderen eller etiketten.
P102 - Opbevares utilgængeligt for børn.
P260 - Indånd ikke spray, tåge, røg, gas, pulver, damp.
P264 - Vask hænder grundigt efter brug.
P301+P312 - I TILFÆLDE AF INDTAGELSE: I tilfælde af ubehag, ring til en GIFTINFORMATION, en læge.
P501 - Indholdet/holderen bortskaffes i til et indsamlingssted for farligt affald og problemaffald.

2.3. Andre farer

Ingen tilgængelige oplysninger

PUNKT 3: Sammensætning af/oplysning om indholdsstoffer

3.1. Stoffer

Ikke anvendelig

3.2. Blandinger

Navn	Produktidentifikator	%	Klassificering ifølge Forordning (EF) nr. 1272/2008 [CLP]
Ethane-1,2-diol	CAS nr: 107-21-1 EC-nummer: 203-473-3 EC Index nummer: 603-027-00-1 REACH-nr: 01-2119456816-28	40 – 60	Acute Tox. 4 (Oral), H302 STOT RE 2, H373
natrium-2-ethylhexanoat	CAS nr: 19766-89-3 EC-nummer: 243-283-8	< 3	Repr. 2, H361d

Ordlyd af H-sætninger: se punkt 16

PUNKT 4: Førstehjælpsforanstaltninger

4.1. Beskrivelse af førstehjælpsforanstaltninger

Førstehjælp efter indånding : Flyt personen til et sted med frisk luft og sørg for, at vejtrækningen lettes. Ved ubehag, kontakt læge.

Førstehjælp efter hudkontakt : Fjern forurenede tøj eller skotøj. Vask med rigeligt vand/... Ved hudirritation: Søg lægehjælp.

Førstehjælp efter øjenkontakt : Skyl straks og længe det opspilede øje med vand (mindst 15 minutter). Fjern eventuelle kontaktlinser, hvis dette kan gøres let. Fortsæt skylning. Ved vedvarende øjenirritation: Søg lægehjælp.

Førstehjælp efter indtagelse : Giv ikke den påvirkede person noget at drikke, selv ved fuld bevidsthed. Fremkald IKKE opkastning. Skyl munden. Ring omgående til en GIFTINFORMATION/læge. Vis dette datablad eller, i mangel heraf, emballagen eller etiketten.

4.2. Vigtigste symptomer og virkninger, både akutte og forsinkede

Symptomer/virkninger efter indtagelse : Farlig ved indtagelse.

4.3. Angivelse af om øjeblikkelig lægehjælp og særlig behandling er nødvendig

Ingen yderligere oplysninger tilgængelige.

PUNKT 5: Brandbekæmpelse

5.1. Slukningsmidler

Egnede slukningsmidler : Vandspray. Tørt pulver. Skum. Carbondioxid (kuldioxid).

Liquide de refroidissement Protection -37°C Type D MANITOU

Sikkerhedsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med tilhørende ændring Forordning (EU) 2015/830

5.2. Særlige farer i forbindelse med stoffet eller blandingen

- Brandfare : Beholdere, der udsættes for varme, afkøles ved forstøvning af vand.
Farlige nedbrydningsprodukter i tilfælde af brand : Kan afgive giftig røg.

5.3. Anvisninger for brandmandskab

- Beskyttelse under brandslukning : Forsøg ikke at gribe ind uden egnede værnemidler. Røgdykkerudstyr. Komplet beskyttelses tøj.

PUNKT 6: Forholdsregler over for udslip ved uheld

6.1. Personlige sikkerhedsforanstaltninger, personlige værnemidler og nødprocedurer

- Almene forholdsregler : Undgå kontakt med huden og øjnene.

6.1.1. For ikke-indsatspersonel

- Nødprocedurer : Evakuer området.

6.1.2. For indsatspersonel

- Beskyttelsesudstyr : Forsøg ikke at gribe ind uden egnede værnemidler.
Nødprocedurer : Stands lækagen, hvis dette er sikkert. Spildt produkt skal inddæmmes og tilbageholdes.

6.2. Miljøbeskyttelsesforanstaltninger

Må ikke udledes i kloak eller vandløb. Produktet må ikke spredes til miljøet.

6.3. Metoder og udstyr til inddæmning og oprensning

- Rengøringsprocedurer : Produktet pumpes til en reservebeholder, der mærkes korrekt. Spildt væske opsamles med et absorptionsmiddel. Produktet overføres til en reservebeholder, som mærket er korrekt.
Andre oplysninger : Materialer og faste rester skal bortskaffes til godkendt center.

6.4. Henvisning til andre punkter

For yderligere oplysninger henvises til afsnit 8: Kontrol af eksponeringen - personlige værnemidler. Vedrørende bortskaffelsen af faste materialer eller rester henvises til afsnit 13: "Forhold vedrørende bortskaffelse".

PUNKT 7: Håndtering og opbevaring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

- Forholdsregler for sikker håndtering : Sørg for god ventilation på arbejdspladsen. Indånd ikke damp, spray. Undgå kontakt med huden og øjnene. Brug personligt beskyttelsesudstyr.
Hygiejniske foranstaltninger : Der må ikke spises, drikkes eller ryges under brugen af dette produkt. Vask altid hænder efter håndtering af produktet.

7.2. Betingelser for sikker opbevaring, herunder eventuel uforenelighed

- Lagerbetingelser : Opbevares på et godt ventileret sted.
Uforenelige produkter : Kraftige oxidanter.
Lagertemperatur : Opbevares ved stuetemperatur
Emballagematerialer : Anbefalede materiale: Beklædt stål, Aluminium, Plastmaterialer. Uegnede materiale: Galvaniseret stål.

7.3. Særlige anvendelser

Ingen tilgængelige oplysninger

Liquide de refroidissement Protection -37°C Type D MANITOU

Sikkerhedsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med tilhørende ændring Forordning (EU) 2015/830

PUNKT 8: Eksponeringskontrol/personlige værnemidler

8.1. Kontrolparametre

8.1.1. Nationale grænseværdier for erhvervmæssig eksponering og biologiske grænseværdier

Ingen tilgængelige oplysninger

8.1.2. Anbefalede målemetoder

Ingen tilgængelige oplysninger

8.1.3. Der dannes luftforurenende stoffer

Ingen tilgængelige oplysninger

8.1.4. DNEL-værdier og PNECværdier

Ingen tilgængelige oplysninger

8.1.5. Kontrolbanding

Ingen tilgængelige oplysninger

8.2. Eksponeringskontrol

8.2.1. Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol

Egnede foranstaltninger til eksponeringskontrol:

Sørg for god ventilation på arbejdspladsen.

8.2.2. Personlige værnemidler

8.2.2.1. Beskyttelse af øjne og ansigt

Beskyttelse af øjne:

Sikkerhedsbriller med sidebeskyttelser

8.2.2.2. Hudværn

Beskyttelse af krop og hud:

Beklædningsgenstande med bomuld som hovedbestanddel

Beskyttelse af hænder:

handsker af naturgummi. Beskyttelseshandsker af nitirgummi. neoprenhandsker.

8.2.2.3. Åndedrætsbeskyttelse

Åndedrætsbeskyttelse:

Ved passende ventilation er det ikke påkrævet at bære åndedrætsværn. Hvis grænseværdien for erhvervmæssig eksponering overskrides: Gasmaske med filter af type A

8.2.2.4. Farer ved opvarmning

Ingen tilgængelige oplysninger

8.2.3. Begrænsning og overvågning af miljøeksponeringen

Begrænsning og overvågning af miljøeksponeringen:

Undgå udledning til miljøet.

PUNKT 9: Fysiske og kemiske egenskaber

9.1. Oplysninger om grundlæggende fysiske og kemiske egenskaber

Tilstandsform	: Flydende
Farve	: Fluorescerende gul, orange ... på anmodning.
Lugt	: Sødlig.
Lugtgrænse	: Ingen tilgængelige data
pH	: 8 – 9
Relativ fordampningshastighed (butylacetat=1)	: Ingen tilgængelige data
Smeltepunkt	: ≈ -37 °C
Frysepunkt	: Ingen tilgængelige data
Kogepunkt	: ≈ 107 °C

Liquide de refroidissement Protection -37°C Type D MANITOU

Sikkerhedsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med tilhørende ændring Forordning (EU) 2015/830

Flammepunkt	: Ingen tilgængelige data
Selvantændelsestemperatur	: Ingen tilgængelige data
Nedbrydningstemperatur	: Ingen tilgængelige data
Antændelighed (fast stof, gas)	: Ikke brændbar.
Damptryk	: Ingen tilgængelige data
Relativ damptæthed ved 20 °C	: Ingen tilgængelige data
Relativ massefylde	: Ingen tilgængelige data
Massefylde	: ≈ 1,07 g/cm ³ (20°C)
Opløselighed	: Vand: fuldstændigt opløselig
Fordelingskoefficient n-octanol/vand (Log Pow)	: 1,36 (Ethylenglycol)
Viskositet, kinematisk	: Ingen tilgængelige data
Viskositet, dynamisk	: Ingen tilgængelige data
Eksplorative egenskaber	: Ikke eksplosionsfarlig ifølge EF-kriterierne.
Oxiderende egenskaber	: Ikke brandnærende ifølge EF-kriterierne.
Nedre eksplosionsgrænse (LEL)	: 3,2 vol % (Ethylenglycol)
Øvre eksplosionsgrænse (UEL)	: 53 vol % (Ethylenglycol)

9.2. Andre oplysninger

VOC-indhold : 0 %

PUNKT 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Der kendes ingen farlig reaktion under normale anvendelsesforhold.

10.2. Kemisk stabilitet

Stabil ved stuetemperatur og normale anvendelsesforhold.

10.3. Risiko for farlige reaktioner

Ingen tilgængelige oplysninger

10.4. Forhold, der skal undgås

Ingen tilgængelige oplysninger

10.5. Materialer, der skal undgås

Stærke baser. Stærke syrer.

10.6. Farlige nedbrydningsprodukter

Ved termisk nedbrydning (pyrolyse) udvikles: Carbonoxider (CO, CO₂), Acetaldehyd.

PUNKT 11: Toksikologiske oplysninger

11.1. Oplysninger om toksikologiske virkninger

Akut toksicitet (oral)	: Farlig ved indtagelse.
Akut toksicitet (hud)	: Ikke klassificeret
Akut toksicitet (indånding)	: Ikke klassificeret

Liquide de refroidissement Protection -37°C Type D MANITOU

ATE CLP (oral)	1020,344 mg/kg kropsvægt
----------------	--------------------------

Ethane-1,2-diol (107-21-1)

LD50 oral rotte	7712 mg/kg kropsvægt
LD50, hud	3500 mg/kg mus
LC50 Indånding - Rotte	> 2,5 mg/l

Liquide de refroidissement Protection -37°C Type D MANITOU

Sikkerhedsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med tilhørende ændring Forordning (EU) 2015/830

Hudætsning/-irritation	: Ikke klassificeret pH: 8 – 9
Alvorlig øjenskade/øjenirritation	: Ikke klassificeret pH: 8 – 9
Respiratorisk sensibilisering eller hudsensibilisering	: Ikke klassificeret
Kimcellemutagenicitet	: Ikke klassificeret
Carcinogenicitet	: Ikke klassificeret

Ethane-1,2-diol (107-21-1)

NOAEL (kronisk, oral, dyr/hankøn, 2 år)	1500 mg/kg kropsvægt mus
Reproduktionstoksicitet	: Ikke klassificeret
Enkel STOT-eksponering	: Ikke klassificeret
Gentagne STOT-eksponeringer	: Kan forårsage organskader (nyrer) ved længerevarende eller gentagen eksponering (ved indtagelse).

Ethane-1,2-diol (107-21-1)

Gentagne STOT-eksponeringer	Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering.
Aspirationsfare	: Ikke klassificeret

PUNKT 12: Miljøoplysninger

12.1. Toksicitet

Miljø - generelt	: Produktet må ikke spredes til miljøet.
Farlig for vandmiljøet, kortvarig (akut)	: Ikke klassificeret
Farlig for vandmiljøet, langtidfare (kronisk)	: Ikke klassificeret

Ethane-1,2-diol (107-21-1)

LC50 - Fisk [1]	72860 mg/l Pimephales promelas (bredhovedet elritse)
EC50 - Skaldyr [1]	> 100 mg/l Daphnia magna (løpper i vand)
EC50 72h - Alger [1]	6500 – 13000 mg/l (96 timer)
EC50 96h- Alger [1]	3536 mg/l vandalger
EC50 96h- Alger [2]	6500 – 13000 mg/l Pseudokirchneriella subcapitata
NOEC (kronisk)	≥ 1000 mg/l Americamysis bahia
NOEC kronisk, fisk	15380 mg/l 7 dage (Pimephales promelas)
NOEC kronisk, skaldyr	8590 mg/l 7 dage (Daphnia)

12.2. Persistens og nedbrydelighed

Liquide de refroidissement Protection -37°C Type D MANITOU

Persistens og nedbrydelighed	Hurtig bionedbrydelighed.
------------------------------	---------------------------

12.3. Bioakkumuleringspotentiale

Liquide de refroidissement Protection -37°C Type D MANITOU

Fordelingskoefficient n-octanol/vand (Log Pow)	1,36 (Ethylenglycol)
--	----------------------

Ethane-1,2-diol (107-21-1)

Fordelingskoefficient n-octanol/vand (Log Kow)	-1,36 (23°C)
--	--------------

12.4. Mobilitet i jord

Ingen tilgængelige oplysninger

Liquide de refroidissement Protection -37°C Type D MANITOU

Sikkerhedsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med tilhørende ændring Forordning (EU) 2015/830

12.5. Resultater af PBT- og vPvB-vurdering

Ingen tilgængelige oplysninger

12.6. Andre negative virkninger

Ingen tilgængelige oplysninger

PUNKT 13: Bortskaffelse

13.1. Metoder til affaldsbehandling

Metoder til affaldsbehandling : Bortskaf indholdet/beholderen ifølge den godkendte affaldsindsamlers sorteringsanvisninger.
Miljø - affald : Må ikke udledes til kloak eller miljøet.

PUNKT 14: Transportoplysninger

I overensstemmelse med ADR / IMDG / IATA

ADR	IMDG	IATA
14.1. UN-nummer		
Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig
14.2. UN-forsendelsesbetegnelse (UN proper shipping name)		
Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig
14.3. Transportfareklasse(r)		
Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig
14.4. Emballagegruppe		
Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig
14.5. Miljøfarer		
Ikke anvendelig	Ikke anvendelig	Ikke anvendelig
Ingen yderligere oplysninger tilgængelige		

14.6. Særlige forsigtighedsregler for brugeren

Vejtransport

Ikke anvendelig

Søfart

Ikke anvendelig

Luftfart

Ikke anvendelig

14.7. Bulktransport i henhold til bilag II til MARPOL og IBC-koden

Ikke anvendelig

PUNKT 15: Oplysninger om regulering

15.1. Særlige bestemmelser/særlig lovgivning for stoffet eller blandingen med hensyn til sikkerhed, sundhed og miljø

15.1.1. EU-regler

Indeholder ingen stoffer, der er underlagt begrænsninger ifølge bilag XVII til REACH

Indeholder ingen stoffer på REACH-kandidatlisten

Liquide de refroidissement Protection -37°C Type D MANITOU

Sikkerhedsdatablad

i henhold til Forordning (EF) nr. 1907/2006 (REACH) med tilhørende ændring Forordning (EU) 2015/830

Indeholder ingen stoffer fra Bilag XIV i REACH

Indeholder ingen stoffer, der er underlagt Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 649/2012 af 4. juli 2012 om eksport og import af farlige kemikalier.

Indeholder ingen stoffer, der er omfattet af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 2019/1021 af 20. juni 2019 om persistente organiske miljøgifte

VOC-indhold : 0 %

15.1.2. Nationale regler

Danmark

Danske nationale regler : Må ikke bruges af unge under 18 år
Ved en arbejdspladsvurdering skal det sikres, at ansatte ikke er udsat for påvirkninger, der kan indebære en risiko ved graviditet eller amning (jv. Arbejdstilsynets bek. om arbejdets udførelse)

15.2. Kemikaliesikkerhedsvurdering

Der er ikke udført nogen kemikaliesikkerhedsvurdering

PUNKT 16: Andre oplysninger

Angivelse af ændringer:

Samtlige rubrikker er ændret i forhold til den foregående version.

Andre oplysninger : Produktet er beregnet til professionel anvendelse eller offentligheden.

H- og EUH-sætningernes fulde ordlyd

Acute Tox. 4 (Oral)	Akut toksicitet (oral), kategori 4
Repr. 2	Reproduktionstoksicitet, kategori 2
STOT RE 2	Specifik målorgantoksicitet — gentagen eksponering, kategori 2
H302	Farlig ved indtagelse.
H361d	Mistænkes for at skade det ufødte barn.
H373	Kan forårsage organskader ved længerevarende eller gentagen eksponering.

Sikkerhedsdatablad (SDS), EU

Denne information er baseret på vores nuværende viden og har kun til formål at beskrive produktet i henhold til sundhed, sikkerhed og miljømæssige krav. Det skal derfor ikke opfattes som en garanti for nogen specifik produktegenskab.